

Władysław Filipowiak, Jerzy Wojtasik

Wolin, woj. szczecińskie. Stanowisko 1

Informator Archeologiczny : badania 17, 181-182

1983

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Na podstawie znalezionego w nawarstwieniach kulturowych materiału ruchomego grodziska to datujemy na drugą połowę wieku XII i pierwszą połowę wieku XIII.

Stanowisko nr 3

Dotychnież określane było mianem grodziska pruskiego, jednakże brak było materiału potwierdzającego to przypuszczenie. Istniejący nasyp ziemny - domniemany wał - w wyniku wykopu sondowego okazuje się być raczej nasypem kurhacowym niż sakaem. Pod grubym /1,5 m/ glinianym płaszczem wystąpił "korytarz" z piaskowisto-próchnicznym wypełniskiem biegnący równoległe do dłuższych krawędzi nasypu. W jego sągu znaleziono ułamki XII-wiecznej ceramiki oraz substancja sbrzytana, przypominająca strukturą przepalono kości /materiał ten jest opracowywany antropologicznie/. Na północnej krawędzi podstawy nasypu znajdowały się kamienie wchodzące być może w skład kręgu kamiennego obiegającego ją dookoła. Zarówno w warstwie tworzącej podstawę nasypu, jak i w wypełnisku "korytarza" znajdowało się dość dużo węgla drzewnego, wskazującego na istnienie w tym miejscu palenisk, a być może nawet stosu.

Mamy nadzieję, że dalsze badania wyjaśnią funkcję i rodzaj tego zagadkowego obiektu.

Stanowisko nr 4

W trakcie prac rozpoznawczych prowadzonych w 1982 r. dokonano przekroju wału oraz odkryto dwa paleniska z obstawą kamienną, ślady po słupach i kołkach budynku i ślady po słupach palenicy, znajdującej się na północnej krawędzi majdanu.

W 1983 r. zakończono wykop na majdanie grodziska /II/8X/, odsłaniając w nim relikty budynku słupowo-plecionkowego o długości około 9 m i szerokości 6,5 m z podziałkami wewnętrznymi, palenisko z rusztem drewniano-glinianym znajdujące się w mieszkalnej części budowli oraz trzy paleniska poza jego obrębem związane z obróbką żelaza, a być może nawet z wytopem żelaza w saczyniach glinianych. W trakcie eksploatacji nawarstwień kulturowych znaleziono ułamki ceramiki pruskiej oraz dwie osadzki kamienną, jedną żelazną, gusik brązowy i sprzączkę żelazną.

Na podstawie materiału ruchomego, a przede wszystkim ceramiki, omawiane grodzisko datujemy na drugą połowę wieku XII i pierwszą połowę wieku XIII.

Dotychnieżowe wyniki badań grodzisk w Woklicach oraz ich rozmieszczenie w terenie wskazują na refugialno-forteczny charakter całego zespołu grodowego. Zgrupowania ich w pobliżu siebie sugerują istnienie w tej miejscowości centrum obronnego Pogorzańców i to już w okresie poprzedzającym walki Prusów z Krzyżakami.

Materiały i dokumentacja znajdują się w Muzeum Zamkowym w Malborku.

Badania będą kontynuowane.

WIEPRZEC, gm. Zamość
woj. zamojskie
Stanowisko 1

patrz epoka brązu

WILKOWICE, gm. Wartkowice
woj. sieradzkie
Stanowisko 1

patrz okres halencki

WOLIN
woj. szczecińskie
Stanowisko 1

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii Kultury Materialnej
Zakład Archeologii Nadodrza
Pracownia Archeologiczna Wolin

Badania prowadzili: doc.dr hab. Władysław Filipowicz
/kierownik badań/ i mgr Jerzy Wojtasik. Finansował IPHM PAN.
Siódmy sezon badań. Wczesne średniowiecze /pocz.X wieku/.

Badania kontynuowane w dzielnicy przyportowej Starego Miasta /warstwa IV/. Odsłonięto 2 fragmenty domów o konstrukcji międzysłupowej o długości ścian 470-540 cm. Nie jest znana szerokość domów, gdyż wchodzi w profil wykopu. W jednym z domów natrafiono na fragment dużego paleniska lub pieca(?) zbudowanego z nieprzypalonych gliny przewarstwianej popiołem, humusem i warstewkami przepalonych gliny. Na powierzchni leżało 13 kamieni o średnicy do 15 cm. Większość nieckowatego paleniska dochodziła do 65 cm, a wielkość fragmentu na powierzchni - 165 cm. Pozostała część znajduje się poza obrębem wykopu.

W południowej części wykopu, analogicznie jak w warstwach wyżej zalegających, przebiegała ulica lub pomost na osi wschód-zachód o szerokości 155 cm.

W warstwie /próchnica z piaskiem, soczewki gliny, piasku, duże połamane mierzwy/ znaleziono dużą ilość kołków do łodzi /tzw. dyble/, pozostała łódź, fragment nadwrgi statku oraz inne przedmioty: z rogu, kości, żelaza, szkła, bursztynu i skóry.

Obecna warstwa IV datuje się na początek X wieku.

Badania będą kontynuowane.

WYGODA, gm. Białogard
woj. koszalińskie
Stanowisko 6

patrz okres wpływów rzymskich

ZARNOWSKA /Ozarnowska/, gm. Wicko
woj. słupskie
wrak II

Centrales Muzeum Morskie
w Gdańsku

Badania pod kierownictwem doc. dr hab. Przemysława Smolarka prowadził mgr. Jan Kucharski /autor sprawozdania/ Finansowało Centralne Muzeum Morskie w Gdańsku. Pierwszy sezon badań. Wrak z okresu wczesnośredniowiecznego /IX w./.

Celem badań było odkrycie i wydobywanie wraka, położonego na wschód od jeziora Łabako, w odległości 300 m od obecnej linii brzegowej i 800 m na południowy zachód od stacji pomp nr 2.

Po raz pierwszy natrafiono na wrak w trakcie prac melioracyjnych w 1962 r. podczas kopania rowu G-69. Wrak został przesunięty w części rufowej. Wykop o powierzchni 44 m² założono w miejscu zalegania wraka. Wrak Ozarnowska II leżał na odległości 0,3 - 0,5 m od powierzchni pod warstwą darni i torfu, na poziomie występowania wody gruntowej, na warstwie jasnozłazego łu.

Wrak był usytuowany dziobnicą w kierunku północno-zachodnim, silnie spianczony. Zachowana długość wynosiła 10 m, szerokość zaś 2,6 m. Odkryto: stępkę, dziobnicę, 6 wręg oraz 11 pasów poszywie /6 prawych i 5 lewych/. Stępka zachowała się w dwóch fragmentach o długości 4,7 i 1,8 m. Dziobnica o długości 2,04 m posiadała prostokątny otwór.

Poszywie ułożone było na zakładkę, uszczelnione mchem i zbita drewnianymi kołkami rozmieszczonymi równomiernie co 7 cm. Zachowana długość pasów poszywia dochodziła do 6,2 m, szerokość do 0,3 m, a grubość do 2 cm. Wręgi występowały w odległości od 0,7 do 0,95 m i zachowane były we fragmentach. Były one zbijane z poszywem drewnianymi kołkami w odstępach 0,16 - 0,22 m.

Drewno wraka było silnie zawilgocone, mocno popękane i znajdowało się w złym stanie zachowania. Wykonano szczegółową dokumentację i inwentaryzację oraz zdjęcia fotografometryczne. Następnie wrak został zdemontowany, a drewno poddane konserwacji w laboratorium Centralnego Muzeum Morskiego. Przy wraku nie znaleziono żadnych zabytków ruchomych.

Chronologię wraka ustalono w Laboratorium Instytutu Fizyki Politechniki w Gliwicach metodą izotopową C-14.

ZARNADA, gm. Tarnów
woj. tarnowskie

PP Pracownia Konserwacji Zabytków
Pracownia Archeologiczno-Konserwatorska
w Tarnowie

Badanie prowadzili mgr Andrzej Cetera i mgr Jerzy Okoński. Finansował WKZ w Tarnowie. Drugi sezon badań. Grodzisko wczesnośredniowieczne /X - pocz. XI w./.

W roku bieżącym przebadano obszar 576 m². Na przedpolu wału zachodniego grodziska kontynuowano badania z sezonu 1982 roku. Odkryto 8 obiektów, oznaczonych kolejnymi numerami od 4 do 11. Obiekt 4/83 stanowiło domostwo na planie prostokąta z zaokrąglonymi narożnikami o wymiarach 3,5 x 2,0 m, zaakrabione w całości na 30 cm.